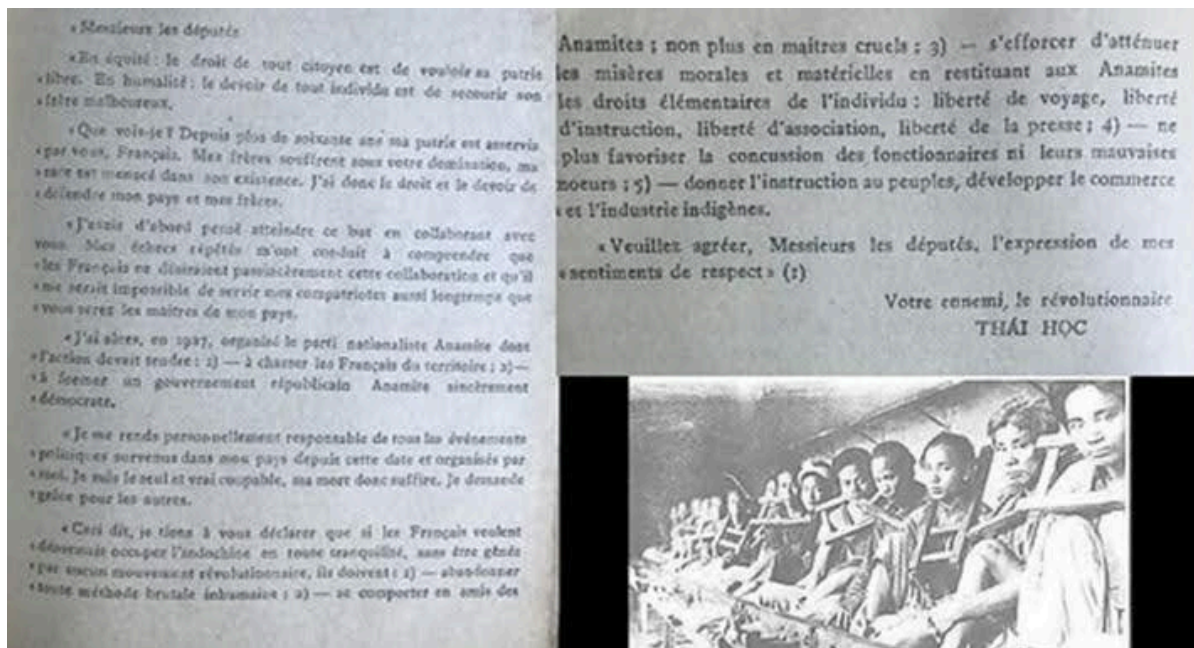

Những lá thư trong tù của Đảng Trưởng Nguyễn Thái Học gửi thực dân Pháp (2)

Published 23/12/2022 [VQO](#)

<https://vietquoc.org/>

Nhân kỷ niệm thành lập VNQDD lần thứ 95, trang nhà VNQDD đăng thư của đảng trưởng VNQDD Nguyễn Thái Học gửi Toàn Quyền Đông Dương (người Pháp) khi trong nhà lao Hỏa Lò, Hà Nội sau cuộc Tổng Khởi Nghĩa ngày 10/02/1930 bị thất bại.

Bức thư bằng tiếng Pháp mà đảng trưởng Nguyễn Thái Học đã viết gửi cho Toàn Quyền Đông Dương Pierre Pasquier.

Nguyễn Thái Học : Thư gửi cho Toàn Quyền Đông Dương Pierre Pasquier

Khi bị bắt, và bị giam ở Yên Bái, Nguyễn Thái Học có gửi hai lá thư cho các Nghị Sĩ Quốc hội Pháp và Toàn Quyền Đông Dương là Pierre Pasquier, nhưng lá thư ấy, bị trại giam

chơi đòn hèn hạ giấu lại, không đến được nơi. Sau này, ký giả Louis Roubaud tìm thấy và đăng lại trên báo chí Pháp. Tờ xưa và nay của các báo chí cũng có đăng lại bản tiếng Việt trên số 332 tháng 5/2009, với bản dịch có chút khác biệt (xin xem bản tiếng Pháp đi kèm theo bài). Nội dung được dịch như sau:

“Thưa các ông Nghị,

Theo lẽ công bằng, quyền của mọi công dân là muốn giải phóng dân tộc. Theo nhân bản luận, bốn phận mọi cá nhân là cứu trợ đồng bào cực khổ. Tôi đã trông thấy gì? Đã 60 năm tổ quốc tôi bị đặt vào vòng nô lệ của các ông. Dòng giống tôi bị đe dọa bởi cuộc sinh tồn. Tôi có quyền, vậy thế, là bốn phận bảo vệ xứ sở đồng bào tôi.

Khởi đầu, ý nghĩ của tôi là muốn đi đến mục đích hợp tác với các ông. Những thế cờ ấy nhắc lại, cho tôi biết rõ rằng những người Pháp không muốn thành thật trong công cuộc hợp tác ấy. Và như thế tôi không thể phục vụ cho đồng bào tôi dài lâu, nếu các ông vẫn làm chủ trên xứ sở này. Năm 1927, tôi lập đảng phái quốc gia An Nam và hành động về :

1/ đuổi Pháp ra khỏi lãnh thổ

2/ thành lập một chính phủ cộng hòa An Nam trên căn bản thành thật dân chủ.

Tôi sẽ chịu mọi trách nhiệm về cá nhân tôi qua các biến động chính trị trên xứ sở này, kể từ ngày tôi thành lập Đảng. Chỉ có tôi và chính tôi là thủ phạm, sự hành hình riêng tôi là đủ, tôi xin ân xá cho những người khác.

Điều ở đây tôi muốn nói với ông rằng, những người Pháp muốn chiếm Đông Dương yên ổn, thì từ đây trở đi, không muốn gặp một phong trào cách mạng nào, các ông phải:

- Bỏ tất cả các phương pháp dã man vô nhân đạo.
- Cư xử với An Nam như bạn, chứ không phải là chủ ác độc.
- Cố gắng giảm bớt sự đau khổ tinh thần và vật chất, xây dựng cho người An Nam quyền sơ đẳng cá nhân.
- Không thể làm ngơ trước sự hối lộ của viên chức và tính xấu của họ.
- Phải cho dân An Nam học hỏi phát triển thương mại và kỹ nghệ của các ông.

Xin các ông Nghị nhận nơi đây sự biểu tỏ tình cảm kính mến của tôi,

Địch thủ của các ông, nhà cách mạng

Ký tên: Thái Học

(Bản dịch được ông Mai Lâm Nguyễn Đắc Lộc, chủ nhiệm Tuần báo Tân Dân, miền Nam Việt Nam Cộng Hòa hiệu đính năm 1969)

<https://vietquoc.org>